

Sygn. akt I ACa 951/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko (...) S.A.

w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 30 stycznia 2017 r. sygn. akt IX GC 1134/15

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu

w Krakowie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Jerzy Bess SSA Anna Kowacz- Braun SSA Regina Kurek Sygn. akt I ACa 951/17

UZASADNIENIE

Przedsiębiorca R. P. domagał się od (...) SA zasądzenia kwoty 22 252,23 euro tytułem odszkodowania za zajęcie wypadku ubezpieczeniowego, polegającego na powstaniu po stronie powoda odpowiedzialności cywilnej za nienależyte wykonanie usług spedycyjnych dla nieuczestniczącej w sporze włoskiej firmy przewozowej (...)

Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 stycznia 2017 r., sygn. akt IX GC 1134/15, Sąd Okręgowy w Krakowie:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej koszty procesu w kwocie 3.617 zł.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji wskazał następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

Sąd ustalił i zważył co następuje.

Na podstawie polisy z 27 maja 2013 r. powód i (...) SA zawarli na kolejny już okres, od 1 czerwca 2013 r. do 31 maja 2014 r., umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na podstawie owu oc spedytora.

Dowód: polisa k. 27, owu oc spedytora na k. 28 i nast., zeznania świadka T. Ś..

W świetle owu (par. 4) zdarzeniem skutkującym obowiązkiem spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela jest odpowiedzialność za niewykonanie, lub nienależyte wykonanie umowy spedycji, w tym przewozu dokonywanego przez ubezpieczającego we własnym imieniu (par. 6), którą ubezpieczający ponosi zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, z wyłączeniem odpowiedzialności za niektóre z rodzajów usług spedycyjnych (par. 5 owu).

Brzmienie par. 4 i 5 owu wskazuje jednoznacznie na zgodny zamiar stron objęcia ubezpieczeniem wyłącznie odpowiedzialności za usługi określone w art. 794 i nast. k.c., czyli za usługi związane z przewozem przesyłki na podstawie istniejącej umowy przewozu (art. 774 i 779 k.c.).

Świadczenie spedytora to w szczególności: wysyłanie lub odbiór przesyłki, podejmowanie czynności potrzebnych do uzyskania zwrotu nienależnie pobranych sum z tytułu przewoźnego, cła i innych opłat związanych z przewozem przesyłki, podejmowanie czynności potrzebnych do zabezpieczenia praw dającego zlecenie lub osoby przez niego wskazanej względem przewoźnika albo innego spedytora.

Zatem przedmiotem spedycji, do której z mocy art. 796 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia, jest wykonywanie takich obowiązków, jakie nie należą do przewoźnika, ale są konieczne do osiągnięcia celu umowy przewozu i do zabezpieczenia praw zleceniodawcy na wypadek niekorzystnych zdarzeń, jakie mogą zaistnieć w związku z transportem.

Powyższe wyklucza zawarcie w sposób skuteczny umowy spedycji z przewoźnikiem, co nie wyłącza prawa spedytora do jednoczesnego wykonania transportu (art. 800 k.c.).

Spółka(...), która zamierzała powierzone jej przez nadawcę (...)na podstawie listów CMR nr (...)transporty winogron do Polski wykonać przy pomocy innych przewoźników, nawiązanie kontaktu z przedsiębiorcą, który by się podjął przewozów zleciła powodowi.

Dowód: listy CMR na k. 69 i nast., korespondencja skierowana do powoda przez (...). na k. 34 i nast., zeznania świadka M. G.

R. P. wykonał zlecenie i na potwierdzenie uzgodnień z przedsiębiorcą P. G. sporządził zlecenia transportowe, zawierające dane na temat daty i miejsca podstawienia samochodu pod załadunki objęte listami CMR nr (...).

Dowód: zlecenia na k. 67 i 68

P. G. przyjął przesyłki do przewozu, ale ich nie dostarczył do miejsca przeznaczenia.

W związku z tym, że powód za to zdarzenie poczuwa się do odpowiedzialności względem zleceniodawcy domaga się w niniejszej sprawie od strony pozwanej świadczenia.

W świetle wyżej przedstawionych argumentów nie zaistniały jednak przesłanki odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdyż wykonana przez powoda dla (...) usługa nie stanowiła spedycji w znaczeniu k.c.

Zatem powództwo oddalono. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Powód zaskarżył niniejszy wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisu:

I. prawa materialnego a mianowicie art. 794 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną jego wykładnię polegającą na niewłaściwym ustaleniu istoty umowy spedycji, obowiązków spedytora oraz zakresu jego odpowiedzialności, czego konsekwencją był nieprawidłowy, niezgodny z treścią umowy wniosek, iż usługa wykonana przez powoda dla spółki (...) nie stanowiła spedycji w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego;

II. prawa materialnego a mianowicie art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na dokonaniu błędnej wykładni umowy łączącej powoda ze spółką (...) na mocy której powód zobowiązał się do zorganizowania transportu winogron z Włoch do Polski, a w konsekwencji błędne uznanie, iż umowa ta nie stanowiła umowy spedycji.

III. prawa materialnego a mianowicie art. 800 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, a w konsekwencji nieprawidłowe przyjęcie, iż przewoźnik nie może korzystać z usług spedytora;

IV. postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieprawidłowe, nieodpowiadające wymogom przepisów prawa, w szczególności niezrozumiałe, niespójne, niejednoznaczne oraz wewnętrznie sprzeczne sporządzenie uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiło powodowi dokonanie oceny toku wyводу prowadzącego do wydania zaskarżonego orzeczenia, polegające m.in. na niewyjaśnieniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w szczególności niewskazaniu w sposób pozytywny rodzaju umowy łączącej powoda ze spółką (...), niespójnym oraz wewnętrznie sprzecznym, a zarazem lakonicznym uzasadnieniu prawnym, jak również niewskazaniu dowodów, na których rozstrzygnięcie zostało oparte oraz tych, które uznano za niemające mocy dowodowej wraz z uzasadnieniem przyczyn przemawiających za takim przyjęciem, a nadto na nieuzasadnieniu faktu pominięcia zawnioskowanych przez powoda dowodów z przesłuchania świadków i stron postępowania;

V. postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 3 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych powoda wobec stwierdzenia, iż okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione, mimo iż przesłuchanie świadków oraz stron wnioskowane przez powoda dotyczyło okoliczności istotnych dla prawidłowego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia sprawy, które sąd w skarżonym wyroku rozstrzygnął na niekorzyść powoda, a w szczególności okoliczności zlecenia powodowi przez spółkę (...) wykonania usługi spedycji, przedmiotu zlecenia oraz zakresu obowiązków powoda kwestionowanych przez pozwaną;

VI. postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym polegające na przyjęciu zbyt wąskiego zakresu obowiązków powoda ustalonego w umowie ze spółką (...), w szczególności wskazanie, iż powód był zobowiązany jedynie do nawiązania kontaktu z przedsiębiorcą, który podejmie się przewozu towaru, co w konsekwencji skutkowało błędnym uznaniem, iż wiążąca powoda z (...) umowa nie stanowi umowy spedycji.

Mając na względzie powyższe, powód wniosł o:

I. zmianę w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu lub ewentualnie

II. uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania - na zasadzie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. oraz art. 386 § 4 i art. 386 § 5 k.p.c.

Ponadto wniosł o:

I. dopuszczenie i przeprowadzenie pominiętych przez sąd I instancji dowodów w postaci przesłuchania świadka L. F., świadka M. P. oraz stron postępowania dla ustalenia okoliczności faktycznych w jakich doszło do zlecenia przez spółkę (...). powodowi usługi spedycji we wrześniu 2013 roku, zgodniej woli i zamiaru stron (spółki (...) oraz powoda),

które towarzyszyły im przy składaniu oświadczeń woli, treści i zakresu zobowiązań umownych obciążających powoda w związku z umową zawartą ze spółką(...).

II. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Strona pozwana wniosła o:

1. oddalenie apelacji

2. zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Jak należy wnioskować z treści uzasadnienia skarżonego wyroku podstawową okolicznością, która przesądziła o oddaleniu powództwa było uznanie, iż łącząca powoda ze Spółką (...) umowa nie stanowiła umowy spedycji, a tym samym nie podlegała ochronie ubezpieczeniowej OC spedytora udokumentowanej polisą z dnia 24 maja 2013 roku.

Tym samym kluczową okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazało się ustalenie charakteru umowy łączącej powoda ze Spółką(...), a po jej ustaleniu dokonanie oceny, czy omowa ta podlegała ochronie ubezpieczeniowej OC spedytora udokumentowanej polisą z dnia 24 maja 2013 roku.

W tym kontekście zasadne okazały się zarzuty naruszenia prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 3 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych powoda wobec stwierdzenia, iż okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione, mimo iż przesłuchanie świadków oraz stron wnioskowane przez powoda dotyczyło okoliczności istotnych dla prawidłowego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia sprawy, które sąd w skarżonym wyroku rozstrzygnął na niekorzyść powoda, a w szczególności okoliczności zlecenia powodowi przez spółkę (...) wykonania usługi spedycji, przedmiotu zlecenia oraz zakresu obowiązków powoda kwestionowanych przez pozwaną.

Konsekwentnie należy zatem uznać zasadność zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w wyniku tego w tych realiach dokonanie oceny, iż wiążąca powoda z (...) umowa nie stanowi umowy spedycji.

Zasadnym okazał się też zarzut naruszenia prawa materialnego art. 65 k.c., zgodnie z którym:

§ 1. Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

§ 2. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Pominięcie wnioskowanych dowodów, przy ustaleniach faktycznych przeciwnych do tez dowodowych pomijanych dowodów, pozbawiło Sąd I instancji możliwości dokonanie analizy tych ustaleń stanu faktycznego, będących osią rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Dopiero bowiem na tle prawidłowych ustaleń faktycznych możliwe jest bowiem dokonanie właściwej analizy odpowiedzialności ubezpieczającego na tle łączącej strony umowy. W szczególności dogłębna analiza stanu faktycznego pozwoliłaby także ustalić zakres ewentualnej odpowiedzialności ubezpieczającego w zależności od dochowania należytej staranności przez powoda, o ile wykaże on, że zawarta umowa z (...) stanowi umowę spedycji.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku kwestii tych nie porusza, pomijając fakt, że zostało sporządzone w sposób nieodpowiadający wymogom przepisów prawa, co uzasadnia zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Należy zatem stwierdzić, że w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji praktycznie nie orzekł o istocie sprawy, co skutkować musi uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Rzecz Sądu I instancji będzie zatem przeprowadzenie wnioskowanych dowodów na okoliczność ustalenia charakteru umowy łączącej powoda ze Spółką (...), a po jej ustaleniu dokonanie oceny, czy omowa ta podlegała ochronie ubezpieczeniowej OC spedytora udokumentowanej polisą z dnia 24 maja 2013 roku.

Dlatego Sąd Apelacyjny orzekł jak sentencji na mocy art. 386 § 4 k.p.c., a o kosztach postępowania apelacyjnego na mocy art. 108 § 2 k.p.c.

SSA Jerzy Bess SSA Anna Kowacz- Braun SSA Regina Kurek